

Vides d'escriptors a l'Edat Moderna: retòrica, història i poètica

II. USOS RETÒRICS I FUNCIONS LITERÀRIES

Vincenzo Caputo (Università Federico II, Napoli)

Letterati col 'mal di stomaco': su alcune biografie cinquecentesche

La ponència se centra en algunes biografies concretes d'escriptors del segle XVI a partir d'un fet segurament marginal. Des de la vida d'Ariosto elaborada per Pigna (1556) fins a la vida de Sannazaro elaborada per Crispo (1593) és possible identificar una quantitat substancial de biografies (vegeu, entre d'altres, els perfils de Ciceró i Boccaccio esbossats per Dolce o la de Bembo escrita per Della Casa), en les quals el biògraf destaca un mal particular dels autors biografiats, la "mala disposició de l'estómac". És un fet marginal que, però, permet una reflexió més àmplia sobre la relació entre història i versemblança. Aquesta «mala disposició», de fet, es considera sovint com una malaltia típica de qualsevol home de lletres: constatar-ne la freqüència d'ús en vides múltiples i diverses permet subratllar l'alt grau de literarietat de la forma biogràfica al segle XVI i més enllà. Si el mateix mal s'associa indistintament a un nombre considerable d'escriptors, vol dir que es troba dins d'una dimensió de versemblança més que de veritat històrica. En aquest sentit, partint d'aquest 'mal d'estómac' massa habitual, s'abordaran alguns dels principals temes de l'escriptura de vides d'escriptors al segle XVI.